

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.656/2018/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a Vitári Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Balogh István ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű és a személyesen eljáró II.rendű alperes neve (címe) II. rendű alperesek ellen szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 13.P.20.355/2018/11. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, a felperes per tárgyalásának felfüggesztése iránt előterjesztett kérelmét pedig elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperes részére 6350 (hatezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes és a II. rendű alperes mint adósok 2006. december 11. napján devizaalapú kölcsönszerződést kötöttek az I. rendű alperessel mint hitelezővel.

A szerződés I.4. pontja szerint *„Felek kijelentik és kötelezik magukat arra, hogy bármely elszámolási vita, illetve banki igény kielégítés esetére, vagy a jelen okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tartozás mértékére, a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítása, valamint bármely egyéb, a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az adós banknál vezetett számlái, és a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el, mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot. Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetése esetén a végrehajtás alapjául szolgáló, mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozást, továbbá a fent hivatkozott tényeket jelen okirat mellett az adós banknál vezetett számláiról, illetve a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására a felek jelen okirat aláírásával kötelezettséget vállalnak. Felek/adós felkéri(k) a jelen okiratot szerkesztő közjegyzőt, vagy egyébként illetékességgel bíró közjegyzőt, hogy a fenti kölcsönből fennálló kölcsön és járulékaik, továbbá egyéb tartozása mértékét, továbbá a fent hivatkozott*

tényeket, adatokat esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén a bank felkérésére az adós banknál vezetett számlái, a bank nyilvántartásai, üzleti könyvei alapján és a nyilvántartásokba való betekintéssel közjegyzői tanúsítványba foglaltan tanúsítsa, e tekintetben a bankitok megtartásának kötelezettsége alól a felmentést megadják. "

A felperes keresete annak megállapítására irányult, hogy a kölcsönszerződés idézett kikötése tisztességtelenség címén érvénytelen. A 9. sorszámú beadványban módosított kereseti kérelme szerint e rendelkezés a fogyasztó hátrányára megfordítja a bizonyítási terhet, kizárólagos jogot ad a hitelezőnek annak megállapítására, hogy a fogyasztó teljesítése szerződésszerű-e, továbbá korlátozza a fogyasztó igényérvényesítési lehetőségeit, ezért az a fogyasztóval kötött szerződésekben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: az R.) 1. §-a (1) bekezdésének b), i) és j) pontjaiba ütközik.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a kikötés nem sérti az R. 1. §-a (1) bekezdésének b), i) és j) pontjait, továbbá annak tisztességtelensége a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: az 1959. évi Ptk.) 209. §-ának szerződéskötéskor hatályos (5) bekezdése alapján sem állapítható meg. A II. rendű alperes nem terjesztett elő ellenkérelmet.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperes részére 29 845 Ft perköltséget. Megállapította, hogy az ezt meghaladó költségeiket a felek maguk viselik.

A határozatát azzal indokolta, hogy a Kúria 1/2018. gazdasági elvi határozata szerint a perrel érintett megállapodás azon kikötése, amelyben a felperes a mindenkori fizetési kötelezettségét illetően a banknál vezetett számlái és a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékként fogadta el, nem tekinthető az 1959. évi Ptk. 242. §-a szerinti tartozáselismerő nyilatkozatnak. Ennek oka az, hogy e rendelkezés nem felel meg az EBH2000.309. szám alatt közzétett elvi határozatban foglalt követelményeknek, ugyanis nem egy fennálló,összepszerűen meghatározott követelésre vonatkozik. Ezért e kikötés esetében nem érvényesülnek a tartozáselismerés joghatásai, tehát az nem fordítja meg a bizonyítási terhet. Ennek megfelelően abban az esetben, ha az I. rendű alperes a jelen szerződésből eredő követelését a felperessel szemben peres úton kívánja érvényesíteni, a perben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: az 1952. évi Pp.) 164. §-ának (1) bekezdése értelmében őt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósított a felperes részére, a felperes mennyit teljesített, és ennek eredményeként mekkora a fennálló tartozás. Az I. rendű alperes erre vonatkozó tényállításai nyilvánvalóan a saját nyilvántartásán alapulnak, vita esetén azonban a nyilvántartásának elszámolási elveit, módszereit és adatait a per során be kell mutatnia, a számításait le kell vezetnie. Ha a felperes mindezeket követően is azt állítja, hogy az I. rendű alperes elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkozik, hogy részéről nagyobb összegű teljesítés történt, ellenbizonyítással élhet. A bizonyítási teher alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását tehát a szerződés közjegyzői ténytanúsítvány elfogadására vonatkozó rendelkezése nem befolyásolja.

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: a Vht.) felek közötti

szerződéskötés idején hatályos 21. §-ának (1) bekezdése, illetve a jelenleg hatályos 23/C. §-ának (1) bekezdése értelmében végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét. Ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. korábbi 21. §-ának (2) bekezdése, illetve jelenlegi 23/C. §-ának (2) bekezdése szerint az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa. E szabályok értelmében a közokiratba foglalt kölcsön- vagy lízingszerződés, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kiállításának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt szintén közokiratba foglalt jognyilatkozattal felmondta a szerződést. Az, hogy ez utóbbi esetben a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e és az emiatt közölt felmondás jogszerű-e, a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elegendő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH1997.348., BH2002.491., Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: a Ktv.) 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak. A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását valóban csak az 1952. évi Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az I. rendű alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetve terhelnék. A bizonyítási teher pedig az 1952. évi Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is az 1952. évi Pp. 164. §-ának (1) bekezdésének megfelelően alakul. Az igényérvényesítés lehetőségei, a bizonyítási teher alakulása körében tehát a szerződés közjegyzői ténytanúsítvány elfogadására vonatkozó kikötése az adós jogi helyzetét nem érinti, semmilyen módon nem teszi azt hátrányosabbá. A végrehajtás közjegyzői okirat záradékolása útján, tehát a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1423/B/2010. és 1245/B/2011. számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága C-32/14. számú **Y Bank kontra S. A.** ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: irányelv) fogyasztóvédelmi követelményeivel sem.

A Kúria a hivatkozott ítélete szerint a perbeli kikötés nem tisztességtelen az R. 1. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján sem. E jogszabályi rendelkezés értelmében a fogyasztói szerződésben az a szerződési feltétel minősül tisztességtelennek, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. E rendelkezésnek mind a nyelvtani, mind az irányelv 3. cikkének (3) bekezdése és mellékletének 1.m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből az következik, hogy az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet, jelen ügyben az I. rendű alperest arra jogosítja, hogy a saját teljesítése szerződésnek megfelelőségét maga állapítsa meg. A perbeli kikötés azonban az I. rendű alperest a saját teljesítése szerződésszerűségének megítélésére nem jogosítja fel, így az nem tisztességtelen. A Kúria említett döntéseiből egyértelműen levezethető az a jogi álláspont is, hogy a kikötés nem biztosít kizárólagos jogot az I. rendű alperes részére a szerződés egyetlen rendelkezésének értelmezésére sem, így az az R. 1. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján sem minősíthető tisztességtelennek.

Az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az I. rendű alperes jogi képviselői munkadíjból álló elsőfokú perköltségének megfizetésére, megállapította ugyanakkor, hogy az általa előlegezett perköltséget a peresztes felperes maga viseli.

A felperes fellebbezése elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének kereset szerint történő megváltoztatására, másodlagosan pedig annak hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet indokolása csupán formális, hiányos, ezért az nem felel meg az 1952. évi Pp. 221. §-a (3) bekezdésének, így érdemi felülbírálatra nem alkalmas. Fenntartotta azt az érvelését, hogy a keresettel érintett kikötés az R. 1. §-a (1) bekezdésének b), i) és j) pontjai alapján tisztességtelen. Kérte továbbá, hogy az ítélőtábla függessze fel a per tárgyalását az Európai Unió Bírósága előtt C-483/16., C-51/17., C-126/17. és C-34/18. szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig, hiszen ezek eljárások jelen pernek előkérdései.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján. A II. rendű alperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet.

A felperes per tárgyalásának felfüggesztése iránti kérelme alaptalan.

Először is: a C-483/16. számú előzetes döntéshozatali eljárás 2018. május 31-én, a C-51/17. számú előzetes döntéshozatali eljárás pedig 2018. szeptember 20-án véget ért, így ezek befejezéséig értelemszerűen nem lehetett a per tárgyalását felfüggeszteni. Másodszor: a 3/2005. PK-KK vélemény 1. pontja értelmében a per tárgyalásának felfüggesztésére csupán akkor kerülhet sor, ha a perben bizonyított tények alapján olyan jogkérdés merül fel, amelynek tárgyában más polgári perben - azonos tényekre alapítottn - az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezték. A C-126/17. számú eljárás azonban a szerződés tárgyát meghatározó kikötés, azaz nem a jelen per tárgyát képező rendelkezés vizsgálatára irányul, így ez a jogkérdés nem érinti ezt a pert. Harmadszor: noha a C-34/18. számú eljárás tárgya a jelen perben is érintett kikötés vizsgálata, a feltett kérdés nem az uniós jog, hanem az azt átültető magyar jogszabályok értelmezésére és az ennek talaján kialakult eltérő bírói gyakorlatok közötti ellentét

feloldására irányul, így annak befejezéséig szintén nem volt indokolt a per tárgyalását felfüggeszteni.

Ezért az ítéltábla a tárgyalás felfüggesztésére irányuló kérelmet elutasította és a fellebbezést - az 1952. évi Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül eljárva - érdemben elbírált, azonban azt nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges tényállást helyesen állapította meg és olyan lényeges eljárási szabálysértést sem követett el, amely az eljárás megismétlését tette volna szükségessé. Kétségtelen tény, hogy az R. 1. §-a (1) bekezdésének i) pontjára alapított kereset elutasítására vonatkozó döntését külön nem indokolta meg, e mulasztásnak azonban az ügy érdemi elbírálására nem volt kihatása, hiszen egyrészt a döntése érdemben helyes, másrészt pedig a döntésének alapjául ugyanazok az indokok szolgálnak, amelyeket az elsőfokú bíróság a többi kereseti kérelem elutasításának okaként az ítéletének indokolásában részletesen és kellő alaposággal feltárt (BH1994.405.). Ezért a felperes alap nélkül kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú eljárás megismétlését.

Az elsődleges fellebbezési kérelem szintén nem foghatott helyt, mert az elsőfokú bíróság az általa helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetésre jutott, a döntésének indokaival, amelyek az 1/2018. számú gazdasági elvi határozatban foglalt indokolással szó szerint megegyeznek, túlnyomórészt az ítéltábla is egyetért. Az elsőfokú ítéletben foglalt indokolást csupán annyiban pontosítja, hogy a felperes a 9. sorszámú beadványa szerint módosított keresetében már nem hivatkozott az R. 1. §-a (1) bekezdése a) pontjának megsértésére, ezért az erre vonatkozó megállapításokat mellőzi az elsőfokú ítéletből, továbbá azt kiegészíti azzal, hogy az elsőfokú bíróság által kifejtett indokok miatt a keresettel érintett rendelkezés nem korlátozza és nem is zárja ki a felperes igényérvényesítési lehetőségeit, így az az R. 1. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján sem minősíthető tisztességtelennek.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - az indokolás pontosítása mellett - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése alaptalan volt, ezért az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes jogi képviselői munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére azzal, hogy az ítéltábla e munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja és (2) bekezdése, valamint 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján 5000 Ft + áfa, azaz 6350 Ft-ban állapította meg. Az I. rendű alperes jogi képviselője ugyanis csupán egy rövid tartamú fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben megismételte az elsőfokú eljárásban előadott álláspontját, így e tevékenységgel ez a munkadíj állt arányban. Az általa előlegezett másodfokú perköltséget a pereszes felperes maga viseli (1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése). A II. rendű alperesnek igazolt másodfokú költsége nem keletkezett.

Debrecen, 2018. november 6.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

tisztviselő